

V Ě S T N Í K

ČESKOSLOVENSKÉ NÁRODNÍ RADY AMERICKÉ

Čís. 323

Září 1982

Čtrnácté výročí sovětské invase do Československa

K 14. výročí sovětské invase do Československa vydalo ministerstvo zahraničních věcí Spojených států zvláštní prohlášení, v němž zdůrazňuje, že Sovětský Svaz od vpádu svých jednotek do Československa v roce 1968, svou politiku nezměnil. V prohlášení ministerstvo zahraničních věcí USA poukazuje na sovětskou invasi do Afghanistanu a na agresivní politiku vůči Polsku. V obou případech, právě tak jako v případě Československa v roce 1968, Moskva ukazuje, že stále ještě není ochotna řídit se mezinárodními zásadami, obsaženými v Chartě Spojených národů a v Závěrečném Aktu Helsinské konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě.

Charta 77 poslala dne 16. srpna t.r. dopis Federálnímu shromáždění a Federální vládě Československa, ve kterém žádá, aby sovětské okupační jednotky byly z Československa staženy a aby v Československu byli na svobodu propuštěni všichni političtí vězni. Charta v dopise žádá obnovu československé svrchovanosti s tím, že po normalizaci vztahů Československa s Německou spolkovou republikou, není přítomnost sovětských jednotek na území Československa oprávněna.

Také několik členů amerického kongresu vzpomnělo 14. výročí invase a okupace Československa vojsky Varšavského paktu. Ve svých prohlášeních rovněž připomínají sovětskou invasi do Afghanistanu a nátlak na obrodný proces v Polsku. Zmiňují se o práci Charty 77 na poli lidských práv a vyslovují naději, že Sovětský svaz svou armádu z Československa stáhne, aby Češi a Slováci mohli opět žít ve svobodném státě s možností obnovit v zemi demokratické instituce. -afa-

14. výročí 21. srpna v Kanadě

Kanad'ané českého a slovenského původu a Kanad'ané polského původu, uspořádali v Ottawě protestní manifestaci k 14. výročí 21. srpna. Připomněli si události před 14 léty v Československu, kdy armády varšavského paktu, vedené Sovětským svazem, provedly okupaci země. Na protestní manifestaci si také připomněli druhé výročí založení nezávislého polského odborového hnutí Solidarita. Protestní manifestace se konaly před zastupitelskými úřady Československa, Polska a Sovětského svazu a vyvrcholily před sovětským konsulátem v Ottawě. -afa-

Zadržení vojenských attaché Spojených států a Velké Británie v Československu

Československé úřady zadržely ve Strašnicích, v západních Čechách, amerického vojenského attaché v Praze, plukovníka Roberta Pipera a britského vojenského attaché, plukovníka Jeremyho Cartera. Oba diplomaté byli odvedeni do budovy místního národního výboru, izolováni jeden od druhého, a podrobeni tělesné prohlídce. Nebylo jim dovoleno spojit se se svými velvyslanectvími. Zadržení diplomaté byli po 13 hodinách propuštěni. Oba vojenští attaché prohlásili incident za porušení diplomatického statusu a očekává se, že podají protest československému ministerstvu zahraničních věcí v Praze. -afa-

Stanovisko Charty 77 k 2. výročí gdaňských dohod v Polsku

Dne 31. srpna vzpomíná polský lid na významné události svých novodobých dějin - dohody z Gdaňska, kdy v dialogu mezi státní mocí a dělnickou třídou, podařilo se tehdy shodnout se na zásadách a směrnicích pro demokratické řešení vážné společenské krize, v níž se země ocitla koncem sedmdesátých let.

Proces společenské obnovy, který tak dostal vydatný impuls, vyvolal velké naděje i nadšenou podporu převážné většiny polské společnosti. Setkal se též s upřímnými sympatiemi široké veřejnosti a všech opravdových přátel polského lidu. Charta 77, hlásící se mezi ně, vyslovila za své účastníky i za mnohonásobně početnější kruhy české a slovenské veřejnosti, několikrátě pocity bratrských sympatií i solidarity s těmi, kdo v Polsku rozvíjeli a hájili proces společenské obnovy a jeho ideje. Vyjádřila též svůj a jejich kritický názor k prosincovému zásahu moci, jímž byl loni tento proces přerušeno, aniž bylo dodnes vyřešeno cokoliv z vážných problémů, zatěžujících současný vývoj v polské společnosti. Že takové mocenské zásahy, ať vnitřní či zvenčí, ať minulé nebo snad současné i budoucí, nemohou vyřešit krisové situace a naopak je jen prohloubí, víme konečně z našich dějin.

O to upřímnější je náš zájem o to, co se dnes děje v zemi našich severních sousedů; o to vřelejší jsou city přátelství a společenství idejí se všemi, kdo v Polsku nadále usilují o opravdovou demokratickou a humánní dohodu všech vlasteneckých sil polského národa, bez jakýchkoliv aktů vměšování zvenčí.

Takovou dohodu, nikoliv mocenské zákroky proti pokojným projevům vůle lidu, odmítající omezení demokratických snah, jak lépe hospodařit, žít a spravovat společnost v celonárodních i místních měřítcích, dohodu, která by vedla k propuštění internovaných a vůbec všech politických vězňů, společně s polským lidem, považujeme za jedinou cestu k překonání obrovských obtíží a za posílení mírového soužití i spolupráce národů našeho kontinentu. Dr. Radim Palouš, mluvčí Charty 77
Ladislav Lis, mluvčí Charty 77

Praha, 30. srpna 1982 Anna Marvanová, mluvčí Charty 77

Pamětní deska TGM ve Vídni

V předvečer 45. výročí narozenin prezidenta Masaryka byla ve Vídni odhalena pamětní deska na domě číslo 3 na Petřském náměstí, kde Masaryk bydlel v prvních letech studií. Sešlo se mnoho významných lidí v pondělí 13. září - českých, slovenských a rakouských. Slavnostní řečník kancléř dr. Bruno Kreisky hovořil o Masarykově činnosti v zákonodárných sborech ve Vídni před první světovou válkou, o jeho snaze uskutečnit konfederaci národů v Rakousku-Uhersku a o jeho zklamání. Kancléř Kreisky připomněl Masarykovu poválečnou činnost; když Rakousku bylo nejhůře, přijal v Praze rakouského kancléře dr. Rennera a nabídl mu hospodářskou pomoc. "Masaryk byl velký humanista", pravil dr. Kreisky a z toho důvodu považuje to za svou čestnou povinnost zúčastnit se této pocty.

Členka vídeňského Volkstheatru Renata Olarová, bývalá herečka divadla v Liberci, přednesla německy Seifertovu báseň

VESTNIK

September 1982

Organ of the Czechoslovak National Council of America

Published monthly (Except bi-monthly July-August)

Subscription \$4.00 - Outside U.S.A. \$6.00

Editor - Vlasta Vraz

Office: 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650

Tel.: 656-1117

VĚSTNÍK

Září 1982

Orgán Československé národní rady americké

Vychází měsíčně (s výjimkou dvojčísla v červenci-srpnu)

Předplatné \$4.00 ročně - Mimo USA \$6.00

Redaktorka - Vlasta Vrázová

Úřadovna: 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650

Telefon: 656-1117

Kalné ráno. Doslovem zakončil pietní akt Přemysl Janýr, předseda Kulturního klubu Čechů a Slováků v Rakousku, který odpoledne též zahájil.

Podnět ke zřízení desky dal Kulturní klub, odbočka SVU ve Vídni, sokolská jednota III ve Vídni; snahu podporovali exiloví představitelé, dirigent Rafael Kubelík, virtuos Rudolf Firkušný, býv. vyslanec u Spojených národů dr. Jan Papánek, spisovatel Josef Škvorecký, spisovatel Ivan Medek, atd.

Bronzová pamětní deska je dílem profesora Josefa Simona, absolventa umělecko-průmyslové školy v Praze, který nyní vyučuje sochařství na vysoké škole umění ve Vídni.

Zprávu o přípravách zaslal nám z Vídne spisovatel Ivan Medek za Kulturní klub se žádostí o finanční příspěvek k zhotovení pamětní desky. Výlohy se odhadují na \$3,000. Na předsednické schůzi ČSNRA se odhlasovalo tisíc šilinků a očekává se, že některé odbočky se přidají svým darem.

Zemřel velký obdivovatel Československa, prof. Roman Jakobson

Krátce před 86. výročím svého narození zemřel v Bostonu prof. Roman Jakobson, jehož vědecké dílo sahá od lingvistiky přes literární historii a teorii až po folkloristiku. Bylo přeloženo a působilo doslova po celém světě. A stejně tak se roznášela i zpráva o jeho smrti. Všude se znovu ozývala vysoká ocenění jeho činnosti. Byl dokonce označen za jednu z osobností, která ovlivnila vědu a myšlení 20. století. Připomínal se počet jeho vědeckých studií a knih, který se pohybuje kolem 500. Psalo se o jeho bohaté činnosti pedagogické i přednáškové. Vzpomínalo se na velkou pracovní energii, která neustávala až do poslední chvíle; ještě během posledního roku napsal 15 studií, včetně knihy rozhovorů. Toto dílo bylo už zhodnoceno nejednou za jeho života - zanedlouho se tak stane v posmrtném sborníku, který chystá Jakobsonovo poslední působiště, Harvardská universita a Massachusetts Institute of Technology. Nebude tam chybět ani zřetel k jeho pracím věnovaným studiím československým.

Za jeho života dostalo se mu také mnoha významných poct a uznání, čestných doktorátů na světových universitách, členství ve vědeckých akademiích - i zvláštních cen. Tu poslední, Hegelovu cenu města Stuttgartu, už pro nemoc nemohl osobně přijmout.

Je tedy mnoho důvodů, proč ho bude trvale vzpomínat svět. My však máme navíc ještě důvod zvláštní. Je jím místo, které ve svých studiích věnoval Jakobson dějinám i současnosti jazyků, literatur, a kultury vůbec v Československu. Je téměř symbolické, že v začátcích jeho zájmu dominovala doba cyrilo-metodějská, - a jedním z posledních článků bylo ocenění díla prof. Jana Patočky, které shrnul do věty: "Byli tři čeští filozofové světového významu a mimořádné mravní síly a čistoty: Jan Ámos Komenský (1592-1670), Tomáš Garrigue Masaryk (1850-1937), Jan Patočka (1907-1977)." V té větě je znovu vyjádřen Jakobsonův vztah k toku českých dějin a k silám, které v něm působily: Komenskému věnoval sám zvláštní pozornost ve svých studiích a titulem jednoho z Komenského děl dokonce nadepsal

svou vlastní práci: "Moudrost starých Čechů", kde během druhé světové války oslavil ducha českých tradic a politických i kulturních ideálů. Masaryka poznal osobně při návštěvě, na kterou byl pozván, a rád vzpomínal na rozhovor o otázkách myšlení a vědy. Konečně Jan Patočka byl jeho vrstevník, s kterým ho vedle jiného pojil i obdiv k Patočkově učiteli, filosofu E. Husserlovi.

Vztah k Československu nebyl u Jakobsona motivován jen vědeckými zájmy, nýbrž vyplynul z přímé účasti na jeho kulturním a uměleckém dění za První republiky. Proto také dostal tento vztah brzy i odstín citový, což je tolik typické právě pro Romana Jakobsona. Od počátku dvacátých let se mu mladá československá republika stala útočištěm a novou vlastí, neboť opustil sovětské Rusko. V Československu brzy přestal být cizincem-emigrantem a šel se s tímto novým prostředím velmi úzce. Opustil je až když do země vpadl Hitler. Tehdy se s ním srdečně loučili mnozí, za jiné vzpomenu jen na krásný projev Arne Nováka, tehdejšího Jakobsonova kolegy a přítele na brněnské Masarykově universitě.

I potom, v nové životní i vědecké fázi, která našla velké možnosti v USA, nezapomínal na československou kulturu a připomínal ji světu. Jako obětavého přednášeče ho mohla poznat i širší chicagská veřejnost, když tehdejší předsedkyně ČSNRA Vlasta Vrázová pozvala ho k setkání s krajany. Tehdy se však v Československu počaly od padesátých let naopak ozývat z oficiálních míst na Jakobsona útoky. Nebyly ovšem vědeckého rázu a úrovně, nýbrž politicky zabarvené. Jeho jméno se dokonce nesmělo citovat v odborné literatuře a knihy zmizely z veřejných knihoven. Z paměti a vědy ho však nebylo možné vymazat. Působil nadále prostřednictvím svých věrných žáků a kolegů, a k poznání jeho názorů počaly hledat cesty i mladší generace. Příležitost projevit mu oceňující vztah přišla znovu hlavně v roce 1968, kdy obdržel během Mezinárodního kongresu slavistů v Praze čestný doktorát Karlovy university. Ale brzy zasáhly důsledky srpna 1968: kniha jeho statí z teorie literatury, která byla už v tiskárně vysázena, nevyšla; neuskutečnilo se ani vydání výboru z Jakobsonových studií věnovaných středověkému období literatury, o jehož přípravu mě tehdy požádal. Pak už jsme se sešli až v USA a řeč přišla na útoky, které se znovu proti němu ozývaly z Československa. Ptal jsem se ho, jak na ně bude reagovat. Řekl, že odpoví "po svém": "Nestojí za to všimnout si jich, odpovídá jim za mne ohlas mé práce a mých myšlenek ve světě. Nejsou vědecké povahy, nýbrž je v nich mnoho osobního, a halí se do politiky. Já odpovím těm ostatním v Československu, po svém: Vráším jim další část jejich dávného literárního dědictví, které zatím zůstalo takto nepoznáno." - Tak nějak to řekl, a měl na mysli své nové výzkumy nejstarších fází literatury v Československu, - tak odpovídal Roman Jakobson, neboť - stejně jako ve svých starších studiích - chtěl promluvit vědeckým dílem a vyjádřit zároveň i svůj obdiv, lásku a neutuchající zájem o osud Československa v minulosti i přítomnosti.

Na takový vztah nelze zapomenout . . . František Svejkovský

Kdo byl Karel Havlíček-Borovský a Kdo byli Bohaks - Bohemians?

Před první světovou válkou Češi v Chicagu se začali hlásit hlasitěji o své zásluhy. Stěhovali se ze staré Plzně na západ, vybudovali nové čtvrtě, Českou Kalifornii, residenční Lawndale až po Cicero, a stále dále. Měli tu dvě velké moderní sokolovny, Havlíček Tyrš a Chicago, Plzeňský park, školu Voita Náprstek, národní dům Mistr Jan Hus, faru a kostel sv. Anežky, české banky, obchody, nakladatelství, časopis Svornost a Amerikán, atd. Odmítali hanlivou přezdívku Bohaks a právem chtěli na sebe upozornit a vysvětlit, kdo jsou Bohemians, kde jejich původ. Byli zapsáni do Rakouska-Uherska a Websterův slovník, používaný ve školách, udával několik definicí o Bohemians: jsou to cikáni; jsou to lidé bohémské povahy, a také jsou to lidé odkudsi z Bohemie.

To byl hlavní důvod, proč se krajané rozhodli postavit si pomník ke své slávě o své minulosti, v Douglas parku, ve středu své rozsáhlé oblasti, aby mohli pozvat kdekoho, "přijďte se podívat, jak bydlíme a kdo jsme". Za svůj ideál si zvolili Karla Havlíčka Borovského. Odhalení jeho pomníku bylo slavnostní.

Po válce poměry přinesly rychlé, velké změny. Nejdůležitější ovšem byla dějinná událost v Evropě, zrození Československa, svobodného státu Čechů a Slováků. Ted' se vysvětlovalo, kdo jsou Češi a Slováci, kde že je Československo. "Bohaks" byli nadobro pohřbeni.

Žel, čas přinesl i mnohé nepříznivé změny. Klubovna České Besedy v bývalé residenci guvernéra státu se nalézá dnes v nejhorších slums. Obě sokolovny jsou pryč, zmizel Plzeňský park, škola Náprstek, Husův dům atd. V Lawndale distriktu byly sice městem vystavěny dvě ultra moderní školy, pojmenované Antonín Dvořák a Paderewski, ale není tam jediného bílého žáka, a kolem spoušť. Češi a Slováci se postupem času vystěhovali do nových moderních čtvrtí a měst a tak se stalo, že Havlíček osiřel v černém moři. Nikdo se o něho nestaral, dokonce často byl zhanoben a pustošen. Konečně bylo nutné ho vystěhovat do parkovního skladiště.

Nezasloužil si takového konce a proto krajané si vzali na starost umístit ho jinde. Od města se mu dostalo nejkrásnějšího místa podél jezera Michigan v parku u planetaria, odkud je nádherný pohled na pobřeží a město. Úkolu se ujali státní poslankyně Judy Baar Topinka, Frank Vodrážka, předseda ČSA a jiní a posléze se toho ujal Czechoslovak-American Congress, sdružené místní spolky a organizace. Oprava poškozeného pomníku a přemístění bude stát \$33,000.

První akt v pořadí slavnostního přemístění sochy se konal 12. srpna. Československá národní rada a ČSA vypravily dvabusy pro krajané, aby se mohli zúčastnit. Předsedkyně ses. Míla Ferjenčíková a členky Čs. ženské národní rady v národních krojích tvořily pestrou barevnou skupinu.

Dostavili se k prvnímu výkonu zástupci města a městské parkovní správy. Ted' je nutno přispět penězi, aby akce byla brzy a šťastně ukončena. Třetina žádaného obnosu - \$11,000 - byla již složena, aby se mohlo s prací začít. Na schůzi Czechoslovak American Congress se přihlásili krajanské organizace i jednotlivci, že přispějí. Československá národní rada, chicagská oblast, se též zavázala příspěvkem.

Příští schůze Czechoslovak American Congress byla svolána br. tajemníkem James Krákorou na 7. října v 7.30 večer, v budově ČSA, 2701 So. Harlem, Berwyn, Ill.

Zbývá pak nejdůležitější práce: vysvětlit "Kdo byl Havlíček". Na to nedovedou odpovědět ani krajané druhé generace českého původu, natož Američané. Dostalo se nám té cti, že jedna z nejlepších amerických škol v Berwynu byla pojmenována po Havlíčkovi. Kdo však ze žáků a učitelů by vysvětlil po kom byla škola pojmenována, kdo byl ten slavný bojovník za svobodu!

ZE SJEZDU

Zpráva sociálního výboru

Olga Kovářová - Stanislav Jančík

Emigrace z různých zemí přispívá skoro k jedné polovině ročního přírůstku v USA. Velký příliv emigrantů ze všech zemí přináší přes 1 milión lidí ročně a z toho je polovina ilegálních emigrantů.

Je to největší příliv emigrantů od sklonku roku 1900. Amerika přijímá jednou tolik emigrantů než všechny ostatní země dohromady. Většina současných emigrantů jsou mladí lidé v "blue jeans" s jinými ideály a liší se v mnoha směrech se svými předchůdci. Evropských emigrantů ubývá a nahrazují je emigranti z latinských a indonéských zemí - 81 procent - tato změna etnického charakteru znepokojuje Washington. Příliv emigrantů se často mění, tak jak se často mění politická situace v té či oné zemi. V poslední době, kdy rození Američané jsou bez práce, nespokojenost a všeobecný boj o existenci se všude objevuje - je tlak na Washington, aby USA nepřibíraly nové emigranty. I bohatá Amerika nemůže zvládnout tolik emigrantů. Američané, kteří v minulosti byli známi svou lidumilností, se nyní nenechají přesvědčit - nezáleží jim na tom, odkud kdo přišel a z jakého důvodu.

Otázka československých uprchlíků je stále vážná. V únoru 1982 bylo dosud v Evropě 2700 uprchlíků. Většina je jich v Rakousku, Západním Německu a jen málo v Itálii. V minulém roce a až do konce února 1982 se AFCR postaral o přesídlení 1200 Čechoslováků do USA. Odhaduje se, že letos ještě dalších 900 Čechoslováků vyemigruje do USA.

V budoucnosti se očekává menší příliv československých uprchlíků na Západ. Cestovní podmínky v Československu jsou mnohem přísnější, ale hranice nejsou úplně uzavřené a vynalézavost našich lidí nezabrání uskutečnit jejich touhu po svobodě.

Příliv československých emigrantů do Chicaga v roce 1980-82 nebyl tak velký jako v předešlých letech. Většina jich přijela ke sponsorům, kteří se většinou o ně postarali nebo se měli postarat. Přesto pokládám roky 1980-82 za nejhorší v mé dvacetileté sociální činnosti. Při dnešní celonárodní špatné ekonomické situaci zbude velice málo pro emigranty, kteří začínají nový život v Americe. (Statistika dokazuje, že nynější emigranti ze všech zemí rozšířili chudinu v takovém počtu, že města mají potíže se o všechny postarat.) Velice těžko si najdou zaměstnání a i když najdou, jsou velice málo placena. Máme tu několik nových rodin s dětmi a jejich jediný příjem je \$4.00 na hodinu a pracoviště je vzdáleno 30 mil od domova. Tito lidé závisí na pomoci, co jim poskytneme. Dík pobočkám ČSNRA a ČŽNR v exilu a jednotlivcům, kteří jim pomáhají zmírnit těžké začátky v USA.

Staráme se o ty, které nám pošle AFCR a také o ty, kteří byli opuštěni svými sponsory a často svou vlastní rodinou. Měla jsem případ mladé matky s třemi dětmi, která bydlela u strýce. Jakmile byla propuštěna z práce, byla okamžitě vyhozena na ulici i s dětmi, přesto že byly vánoce. Našli jsme jí byt a podporovali tak dlouho, než začala znovu pracovat.

Také nám přijelo několik rodin, které byly nespokojeny ihned po příjezdu do Chicaga. Nic se jim tu nelíbilo, ani svoboda. Okamžitě chtěli nazpět do Evropy, ba i do Československa. Veškerá námaha, která byla věnována na hledání bytu, nábytku a zaměstnání byla naprosto neoceněna.

Ale naše sociální práce přece byla oceněna, někdy ihned, jindy později a někdy až za několik roků. - Neuvědomujeme si, že naše pomoc, vliv a názory usměrní naše nové emigranty v jejich názorech o nás a o životě v USA. Z úryvků několika dopisů, které jsem dostala, se můžete o tomto přesvědčit:

Únor 1982. "Chceme touto cestou ještě jednou poděkovat vám i všem ostatním, kteří pochopili naši situaci a zasloužili se o to, aby nám vaše organizace poskytla do začátku finanční pomoc. Za rychlou pomoc a opravdový zájem srdečně děkujeme. A.Z.L."

Březen 1982. "Děkuji za všechno, oceňuji vaši pomoc velice. S.R."

Vánoce 1981. "Já vím, udělali jste pro nás tolik ze začátku, co jsme byli v Ciceru, že vám budeme vděčníky do smrti. Jak jste se o nás starali, vše sháněli, to se nedá zaplatit ničím. Jenom co to bylo vašeho drahého času a benzínu v autě. Z Colorada vaši J."

Vánoce 1981. "Šťastné a veselé vánoční svátky a spokojený Nový rok vám z celého srdce přeje rodina M. Děkujeme za vše, jak jste se postarali o naše děti." Tento pozdrav přišel z Československa, nevím o které děti jsme se postarali, postarali jsme se o tolik "děti", protože všechny jsou i našimi dětmi.

Finanční zpráva sociálního výboru a vyúčtování fondu "Help" 1980-1982

Příjem - dary:

1980 různé dary	\$ 400.00	
1981 Netík Memoriam	100.00	
1981 Odb. 28. říjen	2,000.00	
Celkem	\$2,500.00	\$2,500.00

Vydání:

Posláno Chartě 77 -		
Netík Memoriam a jiné	\$ 250.00	
na přání odb. 28. říjen	1,300.00	
Charta 77 - celkem	\$1,550.00	
Emigranti Chicago	804.00	
Celkem	\$2,354.00	-\$2,354.00

Zbytek k 22. květnu 1982

Odpracováno dobrovolných hodin za rok 1980-82 1, 280.

Výdaje O. Kovářové za rok 1980-82, neplacené ČSNRA, \$1,010.00.

Za sociální výbor předsednictva: Olga Kovářová

DARY IN MEMORIAM:

K uctění památky sestry Milady Ferjenčíkové, členky výkonného výboru ČSNRA, I. místopředsdkyně Oblastního výboru ČSNRA v Chicagu, IL, předsdkyně Čs. ženské národní rady v exilu, která byla po víc jak 30 let v exilu oddanou národní pracovnící, věnují:

Ing. Eduard Delin s rodinou a rodina Hahnových, IL	\$100.00
Stanislav a Marta Kalkusovi, MD	100.00
Ladislav a Jarmila Krunclovi, IL	100.00
Vlasta Vrázová, IL	100.00
Anna Faltusová, Washington, D.C.	50.00
Štefan a Anička Kopeckých, IL	30.00
Blanche Čiháková, IL	25.00
Petr a June Kalkusovi, N.J.	25.00
Marie Langove, IL	25.00
Roberta a Marie Taubitzovi, IL	25.00
Karel a Olga Křížovi, IL	10.00
Marion Maykuth, MI	10.00
Leopold a Božena Riedlovi, IL	10.00
Anton a Anna Smuntovi, IL	10.00
K uctění památky své zesnulé manželky ses. Štěpánky Čechové věnuje Tony Čech, MI	25.00

Dary na činnost ČSNRA:

Odbočka ČSNRA Západní předměstí, IL	\$500.00
Otto C. Koudeoa, N.Y.	19.00
Mrs. Marie Vohryzka, OH	16.00

ROZLOUČENÍ S MÍLOU

Ve čtvrtek večer 9. září ses. Milada Ferjenčíková se vydala autem z farmy na svou obvyklou cestu do Chicaga. Jela na filmový večer ČSNRA z vídeňského sletu. Byla to osudná cesta, její poslední.

Časně ráno přátelé si sdělovali neuvěřitelnou zprávu, že odešla naše Míla. Následujícího dne sjížděli se přátelé z daleka, z Pittsburghu, Washingtonu, New Yorku, Madisonu, aby se rozloučili se svou adoptovanou "maminkou", "sestrou", přítelkyní, neúnavnou, štedrou hostitelkou.

Plně vystihla, co znamenala ses. Milada Ferjenčíková pro nás a krajanskou veřejnost pí. Věra Rokničová ve svém rozloučení v neděli večer, v Strang pohřebním ústavě v Gray's Lake, kde velký počet smutných přátel se sešel vyslovit soustrast br. generálu Mikuláši Ferjenčíkovi a vzdát Miladě poslední poctu.

Projev ses. Rokničové

Stojíme zdrceni, ohromeni a mozek ani srdce nechťejí přijmout tu neuvěřitelnou zprávu, že ve čtvrtek večer 9. září tragicky zahynula naše sestra, zakládající členka a dlouholetá předsdkyně Československé ženské národní rady v exilu, naše drahá Miluška. Byla to rána nečekaná, která omámila, zasáhla a narušila život jak její rodiny, tak nás všech v exilu. Všichni si uvědomujeme, co ztrácíme, co pro nás Míla znamenala, jako milující sestra, přítelkyně a spolupracovnice, tak jako předsdkyně Československé ženské rady. Všichni, kdo ji znali a jejichž životů se nějak dotkla, nemohou na ni nikdy zapomenout.

Pro nás v Československé ženské národní radě byla Miluška tou hybnou pákou, která s neobyčejnou energií, optimismem a láskou vedla po 25 let naši organizaci. Byla naší velitelkou, ke které jsme vždy shlížely s úctou a k níž jsme se obracely o radu a pomoc. Byla ženou zlatého srdce, vzácnou a věrnou vlastenkou čistého charakteru, která zůstávala věrna odkazu Tomáše G. Masaryka a své milované dr. Milady Horákové. Hned po svém příjezdu do Chicaga se aktivně zapojila do spolkového a exilového veřejného života. Byla u kolébky zrodu Čs. ženské národní rady v exilu, která se jí stala po její vlastní rodině druhou láskou. Měla organizační talent a pohotovost opřená o suverénní znalost prostředků a cest. Klidná a rozvázná, dovedla řídit schůze a usměrňovat rozkoly. Byla mozkem i srdcem právě Čs. ženské národní rady. Měla soucitné srdce, které nezapomínalo na lidskou důstojnost a lidské city každého jednotlivce. Nic pro ni nebylo zatížením, či námahou, všude se zúčastnila práce a rozsávala kolem sebe nadšení, radost a víru.

V Čs. ženské národní radě nám byla Miluška vždy vzorem a zářným příkladem, vnášela mezi nás klid a pohodu a ukazovala nám cestu. Byla ženou hluboce nábožensky založenou a v Boha věřící a rozdávala nezištně ze sebe, ze svého, často na úkor svých. Nic pro ni nebylo nemožné či zatěžující a její duševní síla a tělesná energie byly neutuchající a nevyčerpatelné. Když jí bylo smutno, či k pláči, nikdy si nestěžovala a nalézala útěchu ve své hluboké víře v Boha.

My, členky Čs. ženské národní rady, v ní ztrácíme milující sestru a spolupráci oddanou demokratickým zásadám a ideálům pravdy a spravedlnosti, a náš celý exil ztrácí krásnou, silnou a vzácnou ženu, za níž není náhrada. Míla byla dáma, která nás dokonale reprezentovala a současně dovedla uvázat zástěru kolem pasu a pracovat bez řečí. Ženská rada, pro kterou Miluška žila a jež byla její druhou rodinou, ztrácí svou velitelku a milovanou sestru.

Třicet let jsme s ní žily, sdílely radosti i strasti a náhle jsme postaveny před krutou a nemilosrdnou skutečnost, že se již nikdy neozve její milý hlas, svolávající nás na schůzi. Loučíme se dnes s jejími tělesnými pozůstatky, ale v našich myšlenkách, srdcích a vzpomínkách bude žít nadále jako zastánkyně míru a

dohody s každým z nás. Bude nás provázet a posilovat v další práci, bude nás varovat před nesvorností a bude nás nabádat k vzájemné lásce a pospolitosti.

Drahá Mílo, za Tvoji velikou vlasteneckou práci, za Tvoje věrné přátelství, které nás posilovalo, činilo statečnějšími a lepšími, za Tvoji nezištnou obětavost pro jednotlivce, pro národ i exil, za to vše Ti děkujeme slibem, že ve Tvé nedokončené práci budeme pokračovat a zůstaneme Ti věrni. Odešla jsi do nenávratna, Tvoje práce byla násilně přerušena, ale Tvůj odkaz pokračuje v nás - aby se zase mír, láska, svoboda a štěstí staly domovem v naší krásné vlasti - v Republice československé.

Na všechny rány nestačí můj lék,
jsi příliš tichá, moje smutná básni.
Ta, která odešla, nedala políbek
a nepoznala Noc, v níž obzory se jasní.

Je mír - je ticho - ztichly hlasy -
návštěvník jenom slzy utírá si
Však u kulatého stolu básníků
neznají slzy - tam není žalosti;
však plakat, plakat můžem jenom my,
jejichž tváří přešel velký stín.

Co dále říkat lze, když srdce bolest drásá,
jen přát jí věčný mír, v němž
nás všech je spása.

Dobrotivý Bůh Tě posiluj, Mikuláši, a spravedlivý Bože,
prosíme, dopřej Miluše věčného míru a pokoje.

Věra Rokničová

Po projevu ses. Rokničové vzpomenu zeznulu br. Boris Kraupner, předseda chicagské oblasti ČSNRA, kde Míla byla dlouholetou první místopředsedkyní. Vzpomínky zakončil modlitbou Father Vojtěch Vít.

V pondělí byl obřad v kostele Svatého Patrika ve Wadsworthu, Ill.

První schůze Čs. ženské národní rady bez oddané předsedkyně se konala v září v Lyons. Byla to tichá, důstojná schůze smutných členek, bez obvyklého ruchu a veselosti za vedení místopředsedkyně Maru Friedové. Mluvílo se o drahé zesnulé a hlavně se zdůrazňovalo, že jedině prací mohou členky uctít opravdově její památku. Rozhodnuto, že se sice odkládá podzimní věneček, poněvadž odstup je příliš krátký, pouhých šest týdnů od tragédie, za to však vánoční bazar musí pokračovat v tradici Ženské národní rady. Bude se konat **první neděli v prosinci** a všechny sestry se svorně zavázaly, že se vynasnaží, aby bazar byl pořádán v duchu zesnulé a v plném rozsahu.

Rozhodnuto též založit sociální fond jejím jménem. Členky se upsaly osobními dary, celkem \$500.

ZPRÁVY OBLASTÍ A ODBOČEK

OBLAST CHICAGO

Odbočka Milada Horáková a 28. říjen

Film o letošním Sokolském sletu ve Vídni

Ve čtvrtek 9. září v Mid-America Savings odbočky 28. říjen a Dr. Milada Horáková ČSNRA uspořádaly společně filmové představení o sokolském sletu ve Vídni, který se konal v prvních dnech letošního července 1982.

Filmový večer zahájil přivítáním početných přítomných br. Fr. Desenský, předseda odbočky Dr. Milada Horáková. Výklad o sletu přednesl br. E. Lát, předseda odbočky 28. říjen ČSNRA.

Mnoho se omlouval, že film není dokonalý, ale i ten nedokonalý film se velmi líbil. Zachycoval záběry památek města Vídně. Dále ukazoval záběry atletických výkonů ze soutěže sokolských cvičenců. Jeho syn, Pavel Lát, získal dokonce na nářadí první cenu. Potom jsme viděli sokolstvo z celého svobodného světa. Byla to pestrá záplava vlajek různých států, kde dnes naši lidé žijí v exilu; prapory sokolské, jmenovky států měst, za nimiž pochodovali sokolové z celého světa. I když počasí nebylo zrovna nejlepší, přece jen na sletové cvičení se ukázalo slunce a svými paprsky ozlatilo dovednost a obětavost cvičenců.

Film se velmi líbil. Početná návštěva ocenila dobrou práci, kterou br. E. Lát za pomoci svých spolupracovníků vykonal i za velmi vtipný komentář, kterým br. Lát film doprovázel.

Byl to krásný večer, který nám dokázal, jak naši lidé - roztroušení po celém světě - jsou stále věrni ideálům národním a dokáží se pro ně obětovat.

28. říjen v Chicagu

Tradiční oslava se koná v neděli odpoledne 24. října ve 3 hod. v auditoriu školy Havlíček, Ridgeland a 15. ul. v Berwynu. Pořádá chicagská oblast Československé národní rady americké.

Záleželo nám na tom, abychom uspořádali vzpomínkové odpoledne radostné, díkuvzdání za krásná léta svobodné Republiky, abychom se rozpomenuli na celé to ovzduší Prahy, kde vynikající muži a ženy přispívali k jejímu rozkvětu a abychom se potěšili a posilnili vzájemně.

Zvolili jsme si proto výmluvného, nadšeného účastníka této slavné doby, aby nám připomenul osobnosti kolem prezidenta Masaryka a jeho syna Jana, "Pátečníky", spisovatele, umělce a celé to prostředí. Přemluvili jsme dr. Karla Steinbacha, aby k nám zase přijel z New Yorku. Kdo byl v Chicagu tenkrát před lety a slyšel dr. Steinbacha vyprávět, nikdy na to nezapomene. Dovede kouzelně vytvořit náladu, že přiblíží našim srdcím osoby nám drahé.

Když k nám přijel poprvé dr. Steinbach, napsal o něm dr. L. K. Feierabend do památníku Rady jeho stručný životopis:

Doktor Karel Steinbach se narodil z malých poměrů jako syn venkovského obchodníka ve Třebusku u Příbrami, studoval klasické gymnasium na Královských Vinohradech a lékařskou fakultu Karlovy university v Praze. Patřil do skupiny mediků - Feierabenda, Henna, Hornička, Pelce, Vondráčka a jiných - kteří všichni později vynikli v lékařském povolání jako znamenití odborníci či universitní profesoři. Steinbach patřil mezi nejvýznačnější gynekology a měl v Praze ohromnou praxi. Vlastníma rukama přivedl na svět asi 9,000 dětí, mezi nimiž je dnes mnoho významných osob doma i v cizině. Lidské založení Steinbachovo ho táhlo k sociální medicíně, a není proto divu, že patří mezi zakladatele velké a znamenité organizace Ochrany matek a kojenců, v jejichž službách se stal postavou velmi známou v české veřejnosti.

Jako Čech a vlastenec se doktor Steinbach po osvobození v roce 1918 aktivně účastnil veškerého národního kulturního života, a tak se dostal do společnosti umělců a spisovatelů. Byl vtipným vypravěčem, vítaným společníkem a ochotným mecenášem. Umělecký svět ho měl velmi rád, a někdy ho i využíval pro jeho dobrotu a otevřenou ruku. Když si Karel Steinbach koupil auto, sloužilo často více jeho přátelům než jemu samému. Jeho styky s českým uměleckým světem by zasluhovaly, aby je budoucnosti zachoval ve formě vzpomínek na život v Masarykově republice. Básník a dramatik Otokar Fischer a spisovatel Karel Čapek se svým okruhem umělců patřili mezi jeho nejlepší přátele. Dojemné je Steinbachovo vyprávění, jak Karel Čapek umíral v jeho náručí.

S umělci se doktor Steinbach dostal do společnosti Jana Masaryka. Brzy se spřátelili, poněvadž je spojoval cit pro

potřebné, lidskost a určitá dávka ušlechtilého bohémství. Když Masaryk přijel z Anglie do Československa, doktor Steinbach s ním jezdil po vlastech československých a do Alp. Jejich přátelství se utužilo za druhé světové války v Americe, kam Steinbacha vyhnal Mnichov. Steinbach byl za dlouhých Janových amerických návštěv s ním v trvalém a hojném styku, stejně jako s jeho sestrou dr. Alicí. Stal se opravdovým přítelem Masarykovy rodiny.

V Americe Steinbach udělal znovu lékařský doktorát a dostal licenci pro stát New York. Vlast však nepustil z hlavy, vstoupil do československé armády v exilu a aktivně se zúčastnil druhého odboje. Byl členem přípravné komise UNRRY pro pomoc Československu po válce.

Na konci druhé světové války, měl doktor Steinbach v Americe kruh významných přátel a nic mu nebránilo, aby si otevřel lékařskou praxi zde ve Spojených státech, mimo stesk po vlasti a přátelích. Ač v Americe byl nedostatek lékařů a mohl mít zajištěnou výbornou existenci, vrátil se jako jediný český lékař s americkou licencí do Prahy. Odjížděl domů jako průvodce dr. Alice Masarykové současně s dr. Jánem Papánkem a jeho paní Betkou.

Doma mu byla nabízená různá významná místa, ale všechna odmítl a začal skromně se zaváděním své obnovené lékařské praxe. Komunistický režim jej znovu vyhnal z vlasti; doktor Steinbach se vrátil do Spojených států, otevřel svoji soukromou praxi a přijal místo u americké armády jako civilní lékař, a dodnes u ní slouží. Vysloužil si u ní mnoho pochvalných uznání. Jeho soukromá praxe se rozrostla do velkých rozměrů, on není jen lékařem svým pacientům, nýbrž také otcovským přítelem. Je výjimečným lékařským zjevem, který léčí svými vědomostmi a zkušenostmi, ale také uzdravuje svou péčí a láskou. Jeho lidumilnost nezná mezí, stovky uprchlíků léčí zdarma a opatřuje jim práci. V Chicagu však ho uslyšíme v jiné roli, v úloze vyprávěče. Dá velkou práci než se dá pohnout, aby sdělil veřejně své vzpomínky. Je vynikajícím řečníkem, ale veřejně mluví nerad a málokdy. Proto mimo New York a Washington, které se vždy těší na jeho projevy, je celkem v Americe málo znám. V Chicagu mluví po prvé - doufáme, že nikoli naposled, a to o svém velkém příteli Janu Masarykovi.

Karel Čapek a jeho doba

Téma přednášky

24. října v Chicagu
ve 3 hodiny odpoledne
Škola Havlíček

Prosíme, domluvte se s přáteli a přijďte na oslavu pro povzbuzení a pro potěšení. Lístky (\$4) budou k dostání u pokladny.

PLES ČSNRA

se pořádá 29. ledna 1983 opět v krásném hotelu Ritz Carlton. Zahájili jsme již přípravy na tento náročný podnik a s radostí konstatujeme, že úspěch minulých plesů nám velmi usnadňuje práci. Hosté rádi vzpomínají na krásný večer a hlásí se k účasti. Máme několik přihlášených předtanečnic, debutantek. Víte-li o některé dívence, která by se zajímala o ples, prosíme, oznamte nám její jméno, zašleme rodičům pozvání a výtisk programové knížky věnované debutantkám.

Piknik odbočky Gen. Štefánik

* Doma jsme chodili na výlety a zde v Americe na pikniky. Trávniček definuje ve svém slovníku slovo piknik: hostina, k níž účastníci přispějí jídlem a pitím.

Pikniky odbočky Štefánik jsou výletem i hostinou: výletem do osvěžující přírody u půvabného jezírka a hostinou, k níž přispějí pilné ruce obětavých sester za vedení hlavní hostitelky sestry Bláži Laurichové.

A tak i letošního roku na první neděli srpnovou se sjel na tradiční piknik odbočky Štefánik nečekaný počet bratří a sester ze všech odboček chicagské oblasti. Nechyběli ani členové jiných organizací a dokonce se do našeho středu snažila asimilovat mladá korejská rodina s dvěma dětmi. Zaváděli rozhovor školní češtinou a jídelní lístek obohatili chutnou orientální specialitou.

Živé a přátelské besedování v blahodárném stínu mladých jabloňů by jistě dalo podnět Svatopluku Čechovi na námět "Ve stínu lípy". A když jsme již u té poezie, tak jsem nucen dodat, že jsme se cítili jako v té pohádce "Stolečku prostři se". Stačilo jen vytáhnout žluté lístečky a jídla a pití bylo, co hrdlo ráčilo. Také hastrmani a půvabné rusalky si přišli na své ve vlnách jezírka. A děti se vyskotočily natolik, že na cestě domů únavou usínaly.

Vrcholným bodem odpoledne byla bohatá tombola, kde skoro každý vyhrál. Pisatel těchto řádků vyhrál tři ceny, z nichž jedna byla láhev italského vína 19 let starého. Radost z tak vzácné výhry byla však zkvalena vědomím, že se právě v té době provalila aféra: italské importované víno je prý vykvašeno z kaštanů a brambor a zabarvováno krví hovězího dobytka. Poučen však moudrostí našich předků "darovanému koni na zuby nekoukej" na víně jsem si zalabužnil.

A tak nezbyvá než poděkovat za tak krásné odpoledne všem obětavým členům odbočky Štefánik za vedení br. ing. Ed. Dellina, všem přátelům, kteří přijeli z Chicaga a konečně i sv. Petrovi, že zaháněl od Lindenhurstu hrozivé mraky až do posledních okamžiků, kdy jsme se rozjížděli s přáním na shledanou za rok.

Karel J. Chrobák

Odbočka "Západní předměstí"

Muchův večer

Odbočka se opět odváží uspořádat kulturní večer, po úspěchu velmi zdařilého filmového představení ze zájezdu Chicagského symfonického orchestru, který nám laskavě umožnil mistr Ota Šroubek, člen proslavené filharmonie, který se zájezdu zúčastnil a cestu i filmoval.

Tentokrát laskavostí a obětavostí svého nového člena, Prof. Tony Jandáčka z Morton East College, odbočka uspořádala výstavu a přednášku na námět Život a tvorba českého malíře a ilustrátora Alfonse Muchy.

Br. Jandáček vystavil pro tento večer padesát velkých zarámovaných cenných reprodukcí Muchových plakátů a svou sbírku dnes již vzácných Muchových pohlednic. Ve své přednášce, doprovázené barevnými diapositivy, br. Jandáček mluvil s nadšením o Muchovi umělci, o jeho životní dráze a o jeho odkazu národu. Jeho největším dílem je cyklus Slovanská epopéj, 20 velkých olejových pláten, která věnoval městu Praze.

Velký počet posluchačů zůstal po přednášce, aby si znovu prohlédl zajímavou výstavu a poděkoval br. Jandáčkovi za jeho zajímavý výklad a za jeho péči, s jakou připravil celý nákladný program. S výstavbou a přípravami od začátku mu pomáhala ses. tajemnice Marie Langová.

Program byl zpestřen reprodukovanou hudbou a recitací Věry Rokničové, která jako vždy volila a s procítěním předvedla vhodné ukázky krásné poezie, tentokrát z básní Seifertových o ženách, vhodných již proto, že Mucha založil svou pařížskou slávu ilustracemi žen, v prvé řadě Sary Bernhardtové.

Předsedkyně Vlasta Vrázová zahájila večer krátkou schůzí. Držela se zásady, že odbočka má konat pravidelné schůze pro členy. Br. pokladník Vošahlík podal příznivé a přesné vyúčtování členských příspěvků a darů ústředně.

Krajanský výbor Cleveland

Krajanský výbor připravuje oslavu čs. nezávislosti

Krajanský výbor v Clevelandu jako jiná léta připravuje důstojnou oslavu "28. října", svátku čs. samostatnosti.

Oslava bude pořádána v neděli 24. října 1982 v České národní síni na Broadway ve 3:00 hodin odpoledne.

Žádáme naše clevelandské spolky, aby ten den upustily od pořádání jiných podniků.

Dagmar Posedělová, SVU, upozorňuje, že 10. října zavítá do Clevelandu slovenský dirigent Ján Valach, absolvent bratislavské konservatoře, který odešel do Belgie a stal se dirigentem Královské opery v Antverpách. V sobotu odpoledne ve 2 hod. v Clevelandském museu pro vědy a umění má na programu koncert slovenské a belgické hudby a večer v 8 hod. bude dirigovat v kostele Svatého Pavla v Cleveland Heights Mši od Césara Franka. Doufá se, že česká a slovenská veřejnost využije této příležitosti.

Odbočka Washington, D.C.

Oslava 28. října se koná v neděli odpoledne, ve 3 hod. v Lutheran Emanuel Church v Bethesdě za spolupráce a účasti všech organizací krajanských.

Valná hromada odbočky se koná 6. prosince, v pondělí večer v Bethesda Library, Arlington Rd., Bethesda.

Washington oslavil osmdesátku Lídy Brodenové v sobotu večer 7. srpna v Lyons Park Community Center v Arlingtonu. Sešlo se sto přátel a ctitelů pí. Brodenové, její američtí žáci a spolupracovníci, kteří se podíleli na představení české opery. Oslavenkyni přivítal starosta Sokola Washington plk. Jaroslav Kašpar-Pátý. Dr. Vladimír Fleischer, předseda odbočky ČSNRA, vzpomněl na léta spolupráce a poděkoval jí jménem Československé národní rady zejména za její zásluhu o seznamování americké veřejnosti s českou a slovenskou hudební kulturou.

O oslavném příspěvu zapsali se přátelé a k poděkování připsali: "Naši milované Lídy Brodenové jsme nesmírně vděční, že vnesla do našeho života bohatství naší rzy národní hudební a zpěvní krásy".

Vladimír Škutina

O LEGRACI V TAMZEMSKU I TUZEMSKU - tentokrát z očí do očí

Informuji vás obvykle na tomto místě o novinkách z Československa - většinou neveselých. Anekdotu přidávám spíš jako antidepressivum k té přehršli smutku a beznaděje. Když jsem se na podzim 1979 toulal poklusem skrzevá Čechoameričany, slíbil jsem, že se za čas vrátím na místa činu a že si budeme povídat o humoru a legraci v tamzemsku i tuzemsku. Hlásím, že v květnu 1983 přijedu a budu odpovídat na dotazy: **Co tomu říkám**, (budu říkat, říkal jsem - nehodící se škrtněte!) a co říkají, že jsem říkal, i když jsem to neříkal a co budu říkat, aby říkali, že jsem říkal, když neříkali. **O exilu, jak jsem ho poznal**. Včetně 27 designovaných presidentů budoucího Československa, které jsem dosud potkal. Co se povídá tam i tady - a taky, co se nepovídá. Takže hlavně O LEGRACI A O HUMORU - co to je český humor a jak se liší od nečeského (jestliže se liší).

Už jsem slíbil, že se zastavím v Chicagu, New Yorku, Washingtonu, Clevelandu, Los Angeles a samozřejmě v Portlandu. Pokud byste chtěli ještě někde jinde, napište mičas.

Vavro Ryšavý napsal živou a osvěžující knížku

Vavro Ryšavého *Žilina a Slovenské Národné Povstanie* je knížka, která má jakýsi zvláštní půvab a poutavost. Vypráví přímou řečí o skutečných živoucích lidech, jak se usadili v jedné krajině, jak vyvíjeli hospodářský a kulturní systém po svém a pro sebe, jaké úsilí věnovali a oběti přinášeli generace za generací, aby upevnili a zachovali národní osobitost, svoji řeč a kulturu, a svoji lidskou důstojnost.

Ty drobné příběhy, které kniha zaznamenává anebo připomíná, se postupně slévají v jeden hlavní tok lidského snažení, ve kterém člověk něco znamená, tvoří, ovlivňuje, zachraňuje, brání, kde člověk není jen pěnou na povrchu vod vývoje, nýbrž sám je tokem, který zavlažuje a přináší dobré a jinde odnáší zlé.

Všechny ty postřehy a záznamy dále ukazují co může vykonat člověk jak sám tak i ve sdružení s jinými lidmi, pokud mají patričnou výzbroj: lásku k člověku, oddanost ideálům lidskosti a šlechtnosti, vytrvalost v práci a snažení, statečnost charakteru, a vůli přinést oběti. Tyto vlastnosti se projevují u osob a různých skupin lidí, které kniha připomíná a zaznamenává pro historii. Tím také podává vysvětlení jak se stalo, že Slováci byli schopni zachovat svou osobitost a vyvíjet se ku nejvyšším stupňům kulturního a hospodářského řádu společnosti a že nepodlehli silám, které je ohrožovaly a pokoušely se je zničit. Byla to tehdy součinnost jednotlivce a národa jako celku, která uskutečnila záchranu a vývin Slováků.

A právě tak má zvláštní působivost a půvab Vavro Ryšavého poctivé a přímé vyznání vyjádřené ve slovech, že "v slovenskej historii sa nevenovala dostatočná pozornosť českej pomoci Slovensku. Bez vojenskej, kultúrnej a hospodárskej pomoci by sa slovenský národ nebol vyslobodil spod maďarského jarma." Autor též připomíná slova dr. Lettricha: "Slovakia grew from a land which was backward, undeveloped and culturally and economically oppressed, into a modern, highly developed land. The twenty years of the Czechoslovak Republic are the greatest period in Slovak history."

Je dobře si připomenout, že odděleně jak Slováci tak Češi byli po staletí utlačováni, vykořisťováni a hanobeni. Jejich součinnost a spolupráce jeden druhého posilovala a podporovala. Poměry se mění, ale jedno varování zůstává platné navždy, že Slováci a Češi vždy budou mít lepší možnost prosperovat hmotně i duševně, když si budou vzájemně rozumět, vzájemně mít úctu jeden k druhému, a budou spolupracovat s nejvyšší upřímností a poctivostí. A dále, že vždy bude oběma ku veliké škodě, jestliže se jeden druhému odcizí.

Zvláštnosti Čechů a Slováků mají být zdrojem jejich obohacení jak kulturně tak i hospodářsky, rozšířením obzoru jejich činnosti a zintenzívněním jejich národní životnosti. Přílišné zdůrazňování těchto zvláštností nebo dokonce jich povyšování na dvě naprosto odlišné národnosti omezuje jejich obzor a oslabuje jejich životnost. A proto Vavro Ryšavého veřejné vyznání, že je možno se cítit Čechoslovákem bez jakékoliv ztráty citu a věrnosti národnímu duchu a citu Slováků či Čechů, má mimořádný význam.

Tam je tedy ten zvláštní půvab knihy Vavro Ryšavého: uznání že člověk jako jedinec je schopen tvořit, ale musí být pevný ve svých ideálech, vytrvalý v práci, utrpení, oddaný snahám lidského a národního rozvoje a statečný odporovat nepřítelům. To jest zůstat věrný a vytrvat, a nebát se vyznat, že idea československá je idea šlechtná, za kterou stojí za to pracovat, bojovat, trpět a vítězit.

*

Knih "Žilina a Slovenské Národné Povstanie" od Vavra Ryšavého je za \$9.00, zahrnujúc v tej cene aj poštovné a možno ju objednať od: Mrs. Tanja B. Sturman, 1200 S. Arlington Ridge Road, Arlington, Va. 22202. Tel. (703) 979-2385.

Č. S. A.

Nejstarší bratrská a sesterská podpůrná jednota
v Americe jest připravená poskytnouti Vám
nejvýhodnější druhy životních pojistek plně
zabezpečujících Vaši ochranu.

Rovněž nabízíme pojistky poskytující pravidelný
starobní důchod jakož i pojistky hypoteční.

Další informace ochotně podají:

CSA FRATERNAL LIFE

(Formerly Czechoslovak Society of America)

"Pioneer of Fraternal Life Insurance"

CSA PLAZA

Telefony (312) 795-5800 - (312) 242-2224

2701 SOUTH HARLEM AVENUE

BERWYN, IL 60402

VĚSTNÍK

CZECHOSLOVAK NATIONAL COUNCIL
OF AMERICA

2137 So. Lombard Ave. - Room 202
Cicero, Illinois 60650

ADDRESS CORRECTION REQUESTED

436